

**Votaziun dal pievel dals
8 da favrer 2009
Explicaziuns dal cussegl federal**

**Libra circulaziun
da persunas Svizra-UE:
Cuntinuaziun da la cunvegna
ed extensiun sin la Bulgaria
e sin la Rumenia**

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Davart quai vegni votà

Libra circulaziun da persunas Svizra–UE: Cuntinuaziun da la cunvegna ed extensiun sin la Bulgaria e sin la Rumenia

Ilis ultims sis onns ha la Svizra fatg bunas experientschas cun la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas Svizra–UE e cun las ulteriuras cunvegna bilaterals I.

Il cussegl federal ed il parlament vulan segirar questas cunvegna. Perquai han els concludì da cuntinuar per ina durada illimitada cun la libra circulaziun da persunas e d’extender a medem temp la cunvegna sin ils novs stadis commembers da la UE, vul dir sin la Bulgaria e sin la Rumenia.

Cunter quest conclus èsi vegnì fatg in referendum.

Infurmaziuns davart quest project
Text da votaziun

paginas 4–13
paginas 14–22

Libra circulaziun da persunas Svizra–UE: Cuntinuaziun da la cunvegna ed extensiun sin la Bulgaria e sin la Rumenia

La dumonda da votaziun sa cloma:

Libra circulaziun da persunas Svizra–UE: Cuntinuaziun da la cunvegna ed extensiun sin la Bulgaria e sin la Rumenia

Vulais Vus acceptar il conclus federal dals 13 da zercladur 2008 pertutgant l'approvaziun da la cuntinuaziun da la cunvegna tranter la Svizra e la communitad europeica e ses stadis commembers davart la libra circulaziun da persunas sco er pertutgant l'approvaziun e la realisaziun dal protocol concernent l'extensiun da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas sin la Bulgaria e sin la Rumenia?

Il cussegl federal ed il parlament recumondan d'acceptar il project.

Il cussegl naziunal ha acceptà il project da votaziun cun 143 cunter 40 vuschs e cun 6 abstenziuns, il cussegl dals chantuns cun 35 cunter 2 vuschs e cun 4 abstenziuns.

Il pli impurtant en furma concisa

L'uniun europeica (UE) è lunschor la partenaria economica la pli impurtanta da la Svizra. Las relaziuns cun la UE èn regladas en las cunvegnas bilateralas. Impurtantas èn cunzunt las cunvegnas economicas da las bilateralas I. Quellas èn vegnidas acceptadas l'onn 2000 dal pievel cun gronda maioritad. Ellas èn sa cumprovadas.

La UE è la partenaria economica la pli impurtanta

La cunvegna davart la libra circulaziun da personas avra, sco part da las bilateralas I, pass per pass ils martgads da lavur. A las Svizras ed als Svizzers facilitescha ella da sa domiciliar en la UE, a las burgaisas ed als burgais da la UE da sa domiciliar en Svizra. La cunvegna è vegnida limitada a set onns. Ussa èsi da decider, sche la cunvegna duai vegnir cuntinuada suenter l'onn 2009 per ina durada illimitada e sch'ella duai vegnir extendida sin ils dus novs stadis commembers da la UE, vul dir sin la Bulgaria e sin la Rumenia. Il cussegl federal ed il parlament sustegnan quai. Cunter il conclud federal correspondent èsi vegnì fatg in referendum. La libra circulaziun da personas è colliada contractualmain cun las autras cunvegnas da las bilateralas I: Sch'ella na vegn betg cuntinuada, perdan er las ulteriuras cunvegnas lur vigur. La votaziun decida pia er davart la cuntinuaziun da las bilateralas I en general.

Decisiun davart la libra circulaziun da personas e davart las bilateralas I

Pervia da l'extensiun da la libra circulaziun da personas teman ils comités da referendum ch'i dettia dapli immigraziun e dapli dischoccupaziun. Ultra da quai prognostitgeschan els consequenzas negativas per l'economia e per las ovras socialas.

Pertge il referendum?

Il cussegl federal ed il parlament èn percenter dal suandant avis: In «gea» a la libra circulaziun da personas conferma las bilateralas I e la collavuraziun prosperaivla cun la UE. Las bilateralas I èn sa cumprovadas sco cundiziuns generalas per nossa economia e gidan a segirar il bainstar e las plazzas da lavur en Svizra. Sche la situaziun economica avess dad esser malsegira, daventan ellas tant pli impurtantas. In «na» metta en dumonda la via bilaterala cumprovada e fa donn a la piazza economica svizra.

Puntg da vista dal cussegl federal e dal parlament

Ulteriuras infurmaziuns davart il puntg da vista dal cussegl federal e dal parlament porscha la pagina d'internet www.personenfreizuegigkeit.admin.ch.

Ulteriuras infurmaziuns

Il project da votaziun en detagl

Il conclus federal pertutgant la cunvegna davart la libra circulaziun da personas cuntegna dus puncts centrals:

Per l'ina sa tracti da cuntinuar cun la libra circulaziun da personas cun la UE sunter l'onn 2009, e quai per ina durada illimitada. La libra circulaziun da personas era vegnida introducida l'onn 2002 per ina durada limitada da set onns. Il cussegl federal ed il parlament avevan decidì quella giada ch'il conclus pertutgant la cuntinuaziun vegnia suttaless al referendum facultativ.

Cuntinuaziun

Per l'autra sa tracti d'extender la cunvegna sin ils dus novs stadis commembers – vul dir sin la Bulgaria e sin la Rumenia – ch'èn sa participads a la UE il cumenzament da l'onn 2007. Mintga giada che la UE vegn extendida ha la Svizra il dretg da decider, sch'ella vul introducir la libra circulaziun da personas er per ils novs stadis commembers. Confurm a quai ha il pievel svizzer acceptà l'onn 2005 l'extensiuon da la cunvegna sin ils diesch stadis ch'eran daventads quella giada novs commembers da la UE.

Extensiuon

La cunvegna davart la libra circulaziun da personas

Dapi l'introducziun da la libra circulaziun da personas l'onn 2002 han las Svizras ed ils Svizzers il dretg d'abitar e da lavurar en la UE. Il medem vala viceversa per las burgaisas e per ils burgais da la UE en Svizra. I ston dentant esser ademplitas intginas premissas: Ina permissiuon da dimora survegn, tgi che ha in contract da lavur, tgi che ha in'activitad da gudogn independenta u tgi ch'è en cas da pajar ils custs da viver cun agens meds finansials. La cunvegna regla ultra da quai dumondas da la segirezza sociala e la reconuschientscha da diploms professiunals. Ella po vegnir desditga da tut temp.

Oriundamain eran previs dus differents projects per la cuntinuaziun e per l'extensiun da la libra circulaziun da persunas. Il parlament ha dentant concentrà quests dus projects en in conclus, perquai che la cuntinuaziun da la cunvegna è mo garantida, sch'ella vegn applitgada sin tut ils stadis da la UE. Ils stadis da la UE na duain betg vegnir tractads differentamain. La Svizra n'acceptass er betg che singuls chantuns vegnissan discriminads.

Concentraziun
en in conclus

Tenor la regulaziun contractuala vegn la libra circulaziun da persunas extendida pass per pass sin la Bulgaria e sin la Rumenia. Durant maximalmain set onns vegn l'immigraziun restrenschida sco suonda:

Extensiun
pass per pass

- Il dumber da permissiuns da dimora è limità (contingents).
- Tar engaschaments vegnan preferidas forzas da lavur indigenas.
- Las cundiziuns da salari e da lavur vegnan controlladas da las autoritads svizras avant mintga engaschament.

Suenter pon – durant ulteriurs trais onns – puspè vegnir introducids contingents, en cas che l'immigraziun fiss nungia-vischadamain gronda (clausula da protecziun).

Tut las cunvegns da las bilaterals I èn colliadas contractualmain ina cun l’altra: Sche la Svizra sa decida cunter la libra circulaziun da persunas, vegnan abolidas er las ulteriuras bilaterals I (artitgel 25 alinea 4; uschenumnada «clausula da guillotina»). Ma er las cunvegns da Schengen e da Dublin (cunvegns bilaterals II) fissan periclitadas.

Pachet da las bilaterals I

Las bilaterals I megliereschan l’access da las firmas svizas al martgà da vendita da la UE cun 490 milliuns consumentas e consuments. Quai è decisiv per l’economia e per il bainstar da la Svizra: Mintga terz franc gudagnain nus sin basa da nossas relaziuns cun la UE e mintga terza piazza da lavur dependa da questas relaziuns. Mintga di ha lieu in commerzi en la dimensiun dad ina milliarda francs.

Gronda impurtanza economica

La Svizra ha ussa in’experientscha da sis onns cun la libra circulaziun da persunas. La cunvegna è sa mussada sco pitga impurtanta per la creschientscha economica. L’immigraziun è s’orientada – sco spetgà – tenor ils basegns da l’economia; en emprima lingia èn arrivadas persunas dal fatg cun bunas qualificaziuns. Ins dastga supponer che l’immigraziun sa reduceschia, sche l’economia crescha pli plaun. La dischoccupaziun è sa sminuida ils ultims onns grazia a la conjuntura; i na po dentant betg vegnir exclus che la concorrenza pli gronda sin il martgà da lavur haja franà levamain questa sminuziun. Las mesiras accompagnantas cunter il dumping da salari e cunter il dumping social han gì effect. Ultra da quai n’han ins betg constatà che las assicuranzas socialas fissan vegnidas engrevgiadas sproporziunadamain («turissem social»). Las temas che vegnan adina puspè exprimidas, n’èn pia betg sa verifitgadas. La bilantscha da las experientschas è en general positiva.

Experientschas cun la libra circulaziun da persunas

Las set convegnas da las bilaterals I

• Libra circulaziun da personas	Avertura dals martgads da lavur pass per pass e domiciliaziun simplifitgada
• Barrieras tecnicas per il commerzi	Eliminaziun da barrieras per il commerzi ed admissiun pli simpla da products industrials
• Acquisiziuns publicas	Meglier access ad incumbensas che vegnan publicadas uffizialmain
• Agricoltura	Commerzi facilità per tscherts products, per exempel per chaschiel
• Traffic terrestre	Segirar nosa politica da spustament (spustar il traffic pesant da la via sin la viafier) ed avrir il martgà per il traffic sin via e per il traffic da viafier
• Traffic aviatic	Access vicendaivel al martgà dal traffic aviatic
• Perscrutaziun	Participaziun als programs da perscrutaziun da la UE

Ils arguments dals comités da referendum

La libra circulaziun da personas cun la UE periclitescha noss bainstar

La Svizra ha la rata d'immigraziun la pli auta da tut las naziuns industrialisadas. Mo l'onn 2007 è la populaziun da noss pitschen pajais creschida per 74 000 personas. Quai è quasi mo il resultat da la libra circulaziun da personas da la UE. Sche questa libra circulaziun cuntinuescha e vegn extendida sin la Bulgaria e sin la Rumenia, s'augmenta l'immigraziun anc pli fitg, e quai senza che la Svizra la possa limitar.

Dapi il 1-6-2007 avain nus la libra circulaziun da personas cun ils 15 emprims stadis da la UE. Las consequenzas: mintga mais arrivon supplementarmain millis da lavurants esters en noss pajais. Malgrà las «mesiras accumpagnantas» lavuran blers dad els pli bunmartgà, gea a pretschs da dumping. Pervia da l'immigraziun enorma or da la UE daventa er noss spazi da viver pli stgars e pli char.

Importar la dischoccupaziun?

Las quotas da dischoccupads en Germania ed en ulteriurs stadis da la UE èn autas ed il giavisch d'emigrar è grond. En il Tessin sco chantun da cunfin èn immigradas dapi il 1-6-2007 circa 3500 personas entaifer mo 4 mais cun l'intent da lavurar a curta vista, bleras «cun activitad da gudogn independenta». Per il Tessin signifitga quai in augment explosiv da l'immigraziun. A Genevra ed en il Tessin è il dumber da cunfinaris creschì per plirs millis. Cun extender la libra circulaziun sin la Bulgaria e sin la Rumenia vegn in'ulteriura unda d'esters dischoccupads ad empruvar lur fortuna en Svizra. Nus avain dentant sezs gia passa 100 000 dischoccupads!

Dumping da salaris e pressiun sociala

Grazia a la libra circulaziun pon esters immigrar cun famiglias che pon esser fitg grondas. Intgins n'èn da l'emprim di davent betg en cas da mantegnair lur famiglia, consumeschan noss agid social che duess bain esser destinà per nus Svizzers. Ultra da quai vegnan numerusas personas cun activitad da gudogn independenta ad arrivar en Svizra ed a concurrenzar la mastergnanza indigena.

L'immigraziun da la Rumenia e da la Bulgaria è problematica

Cunzunt l'immigraziun da la Rumenia è fitg problematica, perquai che blera gliieud, en spezial ils «Roma», viva là en gronda miseria. Tras in «gea» a la libra circulaziun da persunas na po la Svizra strusch pli refusar ulteriurs engrondiments da la UE en il Balcan. Per immigrants dal Balcan è la Svizra attractiva, perquai che grondas parts da la populaziun da questa regiun abitan gia qua tar nus. Sche er anc la Turchia cun passa 70 milliuns abitants, il pli savens muslims, vegn acceptada pli tard en la UE, vegnin nus puspè sfurzads da conceder er ad ella la libra circulaziun da persunas. Alura vegni a dar ina immigraziun en massa che noss pajais na po betg pli supportar.

A votaziuns anteriuras ha il cussegl federal adina puspè confermà che la populaziun possia decider libramain davart novs engrondiments ed er davart la libra circulaziun en general. Ma il parlament ha fatg in pachet cun ils dus temas. La decisiun dal parlament rumpa il pled e spretscha la decisiun democratica. Il pachet è privlus, perquai ch'el po vegnir applitgà er per las extensiuns futuras da la UE (Balcan, Turchia). Tgi che boicottescha la votaziun, gida ils aderents.

Cun cuntinuar cun la libra circulaziun da persunas e cun l'extender sin la Rumenia e sin la Bulgaria perda la Svizra ses bainstar. La dischoccupaziun s'augmenta ed er la rata da criminalitad crescha. Tut ils pajais che han success, han disposiziuns d'entrada rigurasas. Pertge bain? Perquai ch'els vulan decider sezs, tgi che dastga immigrar! Dal rest na vegn la UE mai ad annullar ils contracts bilaterals pervia da la Rumenia e pervia da la Bulgaria. La cunvegna davart ils transports (axa nord-sid) è numnadamain d'ina impurtanza existenziala per ils stadis da la UE! Perquai «na» a la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas!

Ulteriuras infurmaziuns dals comités da referendum:

www.jsvp.ch; www.legaticinesi.ch; www.schweizer-demokraten.ch;
www.young4fun.ch; www.ruf-ch.org

Ilis arguments dal cussegl federal

Las convegnas bilateralas l'èn il fundament da nossas relaziuns economicas prosperavlas cun la UE e ston perquai vegnir segiradas. Gist en temps d'in svilup economic malsegir èn cundiziuns da basa stabilas fitg impurtantas. En spezial la libra circulaziun da personas è decisiva per l'economia svizra. Las experientschas dals sis onns passads conferman ch'ils martgads da lavur libers rinforzan la piazza economica svizra e ch'els procuran uschia per bainstar e per plazzas da lavur. Il martgà da lavur da la UE porscha plinavant numerusas schanzas a las Svizras ed als Svizzers. Il cussegl federal sustegna il project en spezial per ils suandants motivs:

La UE è lunschor la partenaria economica la pli impurtanta da la Svizra: Bunamain dus terzs da tut ils exports svizzers van en la UE. Sa basar sa basa questa relaziun sin las convegnas bilateralas ch'èn sa mussadas sco soluziun fatga «sin mesira» per la Svizra e per ses interess en l'Europa. Cun in «gea» a la libra circulaziun da personas segirain nus la via bilaterala cumprovada sco er las bunas cundiziuns generalas contractualas a favur da nossa economia. In «na» percenter indeslescha considerablmain la piazza economica svizra e periclescha il bainstar e las plazzas da lavur.

Confermar
la via bilaterala

L'economia svizra dovra forzas da lavur estras, pertge che tut las personas dal fatg ch'èn necessarias na vegnan betg chattadas en Svizra. Pervia dal regress da la quota da naschientschas sa reducescha plinavant a lunga vista il dumber da personas indigenas cun activitad da gudogn. Tras la libra circulaziun da personas èsi pli simpel da recrutar las personas dal fatg sco er las spezialistas ed ils spezialists esters necessaris. Ilis ultims onns èn – confirm als basegns da l'economia – en emprima lingia personas cun bunas qualificaziuns immigradas da la UE en Svizra. Ina immigraziun nuncontrollada n'hai dentant betg dà.

L'economia
dovra forzas
da lavur

La libra circulaziun da personas gida a segirar plazzas da lavur en Svizra. In martgà da lavur liber meglierescha las schanzas da las firmas indigenas en la concorrenza internaziunala, l'economia svizra crescha ed i vegnan creadas novas plazzas da lavur.

Segirar
plazzas da lavur

Grazia a la conjunctura è la dischoccupaziun sa sminuida ils ultims dus onns, ed igl è vegnidas creadas passa 180 000 plazzas da lavur novas. Er en fasas d'ina conjunctura debla n'èsi betg da far quint cun in augment excessiv da la dischoccupaziun. Per l'ina vegnan ad immigrar damain personas. Per l'autra han las forzas da lavur da la UE per gronda part bunas qualificaziuns, èn giuvnas e mobilas. Sch'ellas perdan la plazza, èn ellas plitost prontas da puspè bandunar la Svizra per ina nova plazza da lavur. Il dretg da survegnir sustegn en cas da dischoccupaziun ha dal rest mo, tgi che ha lavurà en Svizra ed ha pajà avunda contribuziuns a l'assicuranza cunter la dischoccupaziun.

Las experientschas da sis onns cun la libra circulaziun da personas han mussà: Las temas ch'èn adina puspè vegnidas exprimidas, n'èn betg sa verifitgadas. La tema d'in augment da la criminalitad n'è betg stada giustifitgada. Dapi l'introducziun da la libra circulaziun da personas è la criminalitad da las personas estras sa reducida levamain. Er in augment da l'abus social n'ha betg pudì vegnir constatà; las assicuranzas socialas èn vegnidas engrevgiadas main ferm che quai che las autoritads han spetgà. Las forzas da lavur da la UE – ch'èn per gronda part giuvnas e bain qualificitgadas – pajan schizunt dapli contribuziuns a las ovras socialas da la AVS e da la AI che quai ch'ellas retiran. La finala mussan las mesiras accompagnantas effects considerabels en il cumbat cunter il dumping da salari e cunter il dumping social ch'ins aveva temì.

Las temas
n'èn betg
sa verifitgadas

Sin la via bilaterala po la Svizra far valair cun success ses interess envers la UE. Quai na duessan nus betg ristgar da perder. Cunzunt la cunvegna davart la libra circulaziun da personas è fitg impurtanta per noss bainstar e per plazzas da lavur segiras. Quai mussa la bilantscha positiva dals ultims onns. Cun l'intenziun dad ir vinavant la via bilaterala cumprovada duai la libra circulaziun da personas pia vegnir cuntinuada per ina durada illimitada e vegnir extendida sin la Bulgaria e sin la Rumenia.

Bilantscha
positiva

Per tut quests motivs recumondan il cussegl federal ed il parlament d'acceptar il conclus federal pertutgant la cuntinuaziun da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas Svizra–UE sco er pertutgant l'extensiun da questa cunvegna sin la Bulgaria e sin la Rumenia.

Text da votaziun

Conclus federal

pertutgant l'approvaziun da la cuntinuaziun da la cunvegna tranter la Svizra e la communitad europeica e ses stadis commembers davart la libra circulaziun da persunas sco er pertutgant l'approvaziun e la realisaziun dal protocol concernent l'extensiuin da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas sin la Bulgaria e sin la Rumenia dals 13 da zercladur 2008

L'assemblea federala da la confederaziun svizra,

sa basond sin ils artitgels 54 alinea 1 e 166 alinea 2 da la constituziun federala¹, suenter avair gi' invista da la missiva dal cussegl federal dals 14 da mars 2008², *concluda:*

Art. 1

La cunvegna dals 21 da zercladur 1999³ tranter la confederaziun svizra d'ina vart e la communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da persunas (cunvegna davart la libra circulaziun da persunas) vegn cuntinuada per ina durada illimitada.

Art. 2

¹ Il protocol dals 27 da matg 2008⁴ concernent l'extensiuin da la cunvegna dals 21 da zercladur 1999⁵ davart la libra circulaziun da persunas sin la Bulgaria e sin la Rumenia vegn approvà.

² Il cussegl federal vegn autorisà da ratifitgar quest protocol.

Art. 3

Las leschas federalas qua sutvart vegnan midadas sco suonda:

- ¹ CS 101
- ² fegl uffizial federal 2008 2135
- ³ CS 0.142.112.681
- ⁴ fegl uffizial federal 2008 2135 2223
- ⁵ CS 0.142.112.681

1. Lescha federala dals 20 da december 1946⁶ davart l'assicuranza per vegls e survivents

Art. 153a al. 1 lit. a

¹ Per las personas che vegnan designadas en l'artitgel 2 da l'ordinaziun nr. 1408/71⁷ ed areguard las prestaziuns ch'èn previsas en l'artitgel 4 da questa ordinaziun, uschenavant ch'ellas sa chattan en il champ d'applicaziun da questa lescha, valan er:

- a. la cunvegna dals 21 da zercladur 1999⁸ tranter la confederaziun svizra d'ina vart e la communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da personas (cunvegna davart la libra circulaziun da personas) en la versiun dals protocols dals 26 d'october 2004⁹ e dals 27 da matg 2008¹⁰ concernent l'extensiuin da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas sin ils novs stadis commembers da la CE, sia agiunta II e las ordinaziuns nr. 1408/71 e nr. 574/72¹¹ en lur versiun adattada;

Disposiziuns transitoricas da la midada dals 13 da zercladur 2008

¹ Personas che vivan en Bulgaria u en Rumenia e che appartegnan – il mument da l'entrada en vigur dal protocol dals 27 da matg 2008¹² concernent l'extensiuin da la cunvegna dals 21 da zercladur 1999¹³ davart la libra circulaziun da personas sin ils novs stadis commembers da la CE (Bulgaria e Rumenia) – a l'assicuranza facultativa, pon restar assicuradas vinavant durant maximalmain 6 onns consecutivs a partir da l'entrada en vigur da quest protocol. Personas che han gia cumpleni 50 onns il mument che questa midada entra en vigur, pon restar assicuradas vinavant, fin ch'ellas cuntanschan la vegliadetgna ordinaria da renta.

² Prestaziuns d'assistenza currentas per burgaisas svizras e per burgais svizzers en Bulgaria ed en Rumenia vegnan pajadas en la medema dimensiun er suenter l'entrada en vigur dal protocol dals 27 da matg 2008 concernent l'extensiuin da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas sin ils novs stadis commembers da la CE (Bulgaria e Rumenia), e quai uschè ditg che las retschavidras e ch'ils retschaviders adempleschan en quest regard las premissas concernent las entradas.

⁶ CS **831.10**

⁷ ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 dal cussegl dals 14 da zercladur 1971 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las personas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas (CS **0.831.109.268.1**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

⁸ CS **0.142.112.681**

⁹ CULF **2006 995**

¹⁰ fegl uffizial federal **2008 2135 2223**

¹¹ ordinaziun (CEE) nr. 574/72 dal cussegl dals 21 da mars 1972 davart l'execuziun da l'ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las personas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas (CS **0.831.109.268.11**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

¹² fegl uffizial federal **2008 2135 2223**

¹³ CS **0.142.112.681**

2. Lescha federala dals 19 da zercladur 1959¹⁴ davart l'assicuranza d'invaliditad

Art. 80a al. 1 lit. a

¹ Per las personas che vegnan designadas en l'artitgel 2 da l'ordinaziun nr. 1408/71¹⁵ ed areguard las prestaziuns ch'èn previsas en l'artitgel 4 da questa ordinaziun, uschenavant ch'ellas sa chattan en il champ d'applicaziun da questa lescha, valan er:

- a. la cunvegna dals 21 da zercladur 1999¹⁶ tranter la confederaziun svizra d'ina vart e la communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da personas (cunvegna davart la libra circulaziun da personas) en la versiun dals protocols dals 26 d'october 2004¹⁷ e dals 27 da matg 2008¹⁸ concernent l'extensium da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas sin ils novs stadis commembers da la CE, sia agiunta II e las ordinaziuns nr. 1408/71 e nr. 574/72¹⁹ en lur versiun adattada;

3. Lescha federala dals 6 d'october 2006²⁰ davart las prestaziuns supplementaras tar l'assicuranza da vegls, survivents ed invaliditad

Art. 32 al. 1 lit. a

¹ Per las personas che vegnan designadas en l'artitgel 2 da l'ordinaziun nr. 1408/71²¹ ed areguard las prestaziuns ch'èn previsas en l'artitgel 4 da questa ordinaziun, uschenavant ch'ellas sa chattan en il champ d'applicaziun da questa lescha, valan er:

- a. la cunvegna dals 21 da zercladur 1999²² tranter la confederaziun svizra d'ina vart e la communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da personas (cunvegna davart la libra circulaziun da personas) en la versiun dals protocols dals 26 d'october 2004²³ e dals 27 da

¹⁴ CS **831.20**

¹⁵ ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 dal cussegl dals 14 da zercladur 1971 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las personas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas (CS **0.831.109.268.1**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

¹⁶ CS **0.142.112.681**

¹⁷ CULF **2006 995**

¹⁸ fegl uffizial federal **2008 2135 2223**

¹⁹ ordinaziun (CEE) nr. 574/72 dal cussegl dals 21 da mars 1972 davart l'execuziun da l'ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las personas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas (CS **0.831.109.268.11**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

²⁰ CS **831.30**

²¹ ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 dal cussegl dals 14 da zercladur 1971 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las personas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas (CS **0.831.109.268.1**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

²² CS **0.142.112.681**

²³ CULF **2006 995**

matg 2008²⁴ concernent l'extensiun da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas sin ils novs stadis commembers da la CE, sia agiunta II e las ordinaziuns nr. 1408/71 e nr. 574/72²⁵ en lur versiun adattada;

4. Lescha federala dals 25 da zercladur 1982²⁶ davart la prevenziun professiunala per vegliadetgna, survivents ed invaliditad

Art. 89a al. 1

¹ Per las lavurantas e per ils lavurants sco er per las persunas cun in'activitad da gudogn independenta, ch'èn u ch'èran suttamess en il sector da la segirezza sociala a las prescripziuns giuridicas da la Svizra ubain d'in u da plirs stadis commembers da la communitad europeica e ch'èn burgaisas e burgais da la Svizra u d'in stadi commember da la communitad europeica u che vivan sco persunas senza naziunalitad u sco fugitivas e sco fugitivs en Svizra u en il territori d'in stadi commember da la communitad europeica, sco er per lur confamigliaras e per lur confamigliars valan – areguard las prestaziuns en il champ d'applicaziun da questa lescha – er las disposiziuns davart la coordinaziun dals systems da la segirezza sociala da la cunvegna dals 21 da zercladur 1999²⁷ tranter la confederaziun svizra d'ina vart e la communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da persunas (cunvegna davart la libra circulaziun da persunas) en la versiun dals protocols dals 26 d'october 2004²⁸ e dals 27 da matg 2008²⁹ concernent l'extensiun da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas sin ils novs stadis commembers da la CE.

5. Lescha federala dals 17 da december 1993³⁰ davart la libra circulaziun

Art. 25b al. 1

¹ Per las lavurantas e per ils lavurants sco er per las persunas cun in'activitad da gudogn independenta, ch'èn u ch'èran suttamess en il sector da la segirezza sociala a las prescripziuns giuridicas da la Svizra ubain d'in u da plirs stadis commembers da la communitad europeica e ch'èn burgaisas e burgais da la Svizra u d'in stadi commember da la communitad europeica u che vivan sco persunas senza naziunalitad u sco fugitivas e sco fugitivs en Svizra u en il territori d'in stadi commember da la communitad europeica, sco er per lur confamigliaras e per lur confamigliars valan – areguard las prestaziuns en il champ d'applicaziun da questa lescha – er las disposiziuns davart la coordinaziun dals systems da la segirezza

²⁴ fegl uffizial federal 2008 2135 2223

²⁵ ordinaziun (CEE) nr. 574/72 dal cussegl dals 21 da mars 1972 davart l'execuziun da l'ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 concernent l'applicaziun dals systems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las persunas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas (CS 0.831.109.268.11) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

²⁶ CS 831.40

²⁷ CS 0.142.112.681

²⁸ CULF 2006 995

²⁹ fegl uffizial federal 2008 2135 2223

³⁰ CS 831.42

sociala da la cunvegna dals 21 da zercladur 1999³¹ tranter la confederaziun svizra d'ina vart e la communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da persunas (cunvegna davart la libra circulaziun da persunas) en la versiun dals protocols dals 26 d'october 2004³² e dals 27 da matg 2008³³ concernent l'extensiun da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas sin ils novs stadis commembers da la CE.

6. Lescha federala dals 18 da mars 1994³⁴ davart l'assicuranza da malsauns

Art. 95a al. 1 lit. a

¹ Per las persunas che vegnan designadas en l'artitgel 2 da l'ordinaziun nr. 1408/71³⁵ ed areguard las prestaziuns ch'èn previsas en l'artitgel 4 da questa ordinaziun, uschenavant ch'ellas sa chattan en il champ d'applicaziun da questa lescha, valan er:

- a. la cunvegna dals 21 da zercladur 1999³⁶ tranter la confederaziun svizra d'ina vart e la communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da persunas (cunvegna davart la libra circulaziun da persunas) en la versiun dals protocols dals 26 d'october 2004³⁷ e dals 27 da matg 2008³⁸ concernent l'extensiun da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas sin ils novs stadis commembers da la CE, sia agiunta II e las ordinaziuns nr. 1408/71 e nr. 574/72³⁹ en lur versiun adattada;

7. Lescha federala dals 20 da mars 1981⁴⁰ davart l'assicuranza d'accidents

Art. 115a al. 1 lit. a

¹ Per las persunas che vegnan designadas en l'artitgel 2 da l'ordinaziun nr. 1408/71⁴¹ ed areguard las prestaziuns ch'èn previsas en l'artitgel 4 da questa ordinaziun, uschenavant ch'ellas sa chattan en il champ d'applicaziun da questa lescha, valan er:

³¹ CS **0.142.112.681**

³² CULF **2006 995**

³³ fegl uffizial federal **2008 2135 2223**

³⁴ CS **832.10**

³⁵ ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 dal cussegl dals 14 da zercladur 1971 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las persunas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas (CS **0.831.109.268.1**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

³⁶ CS **0.142.112.681**

³⁷ CULF **2006 995**

³⁸ fegl uffizial federal **2008 2135 2223**

³⁹ ordinaziun (CEE) nr. 574/72 dal cussegl dals 21 da mars 1972 davart l'execuziun da l'ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las persunas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas (CS **0.831.109.268.11**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

⁴⁰ CS **832.20**

⁴¹ ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 dal cussegl dals 14 da zercladur 1971 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las persunas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas (CS **0.831.109.268.1**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

- a. la cunvegna dals 21 da zercladur 1999⁴² tranter la confederaziun svizra d'ina vart e la communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da persunas (cunvegna davart la libra circulaziun da persunas) en la versiun dals protocols dals 26 d'october 2004⁴³ e dals 27 da matg 2008⁴⁴ concernent l'extensiun da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas sin ils novs stadis commembers da la CE, sia agiunta II e las ordinaziuns nr. 1408/71 e nr. 574/72⁴⁵ en lur versiun adattada;

8. Lescha federala dals 25 da settember 1952⁴⁶ davart l'urden da cumpensaziun dal gudogn

Art. 28a al. 1 lit. a

¹ Per las persunas che vegnan designadas en l'artitgel 2 da l'ordinaziun nr. 1408/71⁴⁷ ed areguard las prestaziuns ch'èn previsas en l'artitgel 4 da questa ordinaziun, uschenavant ch'ellas sa chattan en il champ d'applicaziun da questa lescha, valan er:

- a. la cunvegna dals 21 da zercladur 1999⁴⁸ tranter la confederaziun svizra d'ina vart e la communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da persunas (cunvegna davart la libra circulaziun da persunas) en la versiun dals protocols dals 26 d'october 2004⁴⁹ e dals 27 da matg 2008⁵⁰ concernent l'extensiun da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas sin ils novs stadis commembers da la CE, sia agiunta II e las ordinaziuns nr. 1408/71 e nr. 574/72⁵¹ en lur versiun adattada;

⁴² CS **0.142.112.681**

⁴³ CULF **2006 995**

⁴⁴ fegl uffizial federal **2008 2135 2223**

⁴⁵ ordinaziun (CEE) nr. 574/72 dal cussegl dals 21 da mars 1972 davart l'execuziun da l'ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las persunas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas (CS **0.831.109.268.11**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

⁴⁶ CS **834.1**

⁴⁷ ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 dal cussegl dals 14 da zercladur 1971 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las persunas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas (CS **0.831.109.268.1**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

⁴⁸ CS **0.142.112.681**

⁴⁹ CULF **2006 995**

⁵⁰ fegl uffizial federal **2008 2135 2223**

⁵¹ ordinaziun (CEE) nr. 574/72 dal cussegl dals 21 da mars 1972 davart l'execuziun da l'ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las persunas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas (CS **0.831.109.268.11**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

9. Lescha federala dals 20 da zercladur 1952⁵² davart ils supplements da famiglia en l'agricultura

Art. 23a al. 1 lit. a

¹ Per las personas che vegnan designadas en l'artitgel 2 da l'ordinaziun nr. 1408/71⁵³ ed areguard las prestaziuns ch'èn previsas en l'artitgel 4 da questa ordinaziun, uschenavant ch'ellas sa chattan en il champ d'applicaziun da questa lescha, valan er:

- a. la cunvegna dals 21 da zercladur 1999⁵⁴ tranter la confederaziun svizra d'ina vart e la communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da personas (cunvegna davart la libra circulaziun da personas) en la versiun dals protocols dals 26 d'october 2004⁵⁵ e dals 27 da matg 2008⁵⁶ concernent l'extensiuin da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas sin ils novs stadis commembers da la CE, sia agiunta II e las ordinaziuns nr. 1408/71 e nr. 574/72⁵⁷ en lur versiun adattada;

10. Lescha federala dals 24 da mars 2006⁵⁸ davart ils supplements da famiglia

Art. 24 al. 1 lit. a

¹ Per las personas che vegnan designadas en l'artitgel 2 da l'ordinaziun nr. 1408/71⁵⁹ ed areguard las prestaziuns ch'èn previsas en l'artitgel 4 da questa ordinaziun, uschenavant ch'ellas sa chattan en il champ d'applicaziun da questa lescha, valan er:

- a. la cunvegna dals 21 da zercladur 1999⁶⁰ tranter la confederaziun svizra d'ina vart e la communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da personas (cunvegna davart la libra circulaziun da personas) en la versiun dals protocols dals 26 d'october 2004⁶¹ e dals 27 da matg 2008⁶² concernent l'extensiuin da la cunvegna davart la libra circula-

⁵² CS **836.1**

⁵³ ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 dal cussegl dals 14 da zercladur 1971 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las personas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas (CS **0.831.109.268.1**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

⁵⁴ CS **0.142.112.681**

⁵⁵ CULF **2006** 995

⁵⁶ fegl uffizial federal **2008** 2135 2223

⁵⁷ ordinaziun (CEE) nr. 574/72 dal cussegl dals 21 da mars 1972 davart l'execuziun da l'ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las personas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas (CS **0.831.109.268.11**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

⁵⁸ CS **836.2**

⁵⁹ ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 dal cussegl dals 14 da zercladur 1971 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las personas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas (CS **0.831.109.268.1**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

⁶⁰ CS **0.142.112.681**

⁶¹ CULF **2006** 995

⁶² fegl uffizial federal **2008** 2135 2223

ziun da personas sin ils novs stadis commembers da la CE, sia agiunta II e las ordinaziuns nr. 1408/71 e nr. 574/72⁶³ en lur versiun adattada;

11. Lescha dals 25 da zercladur 1982⁶⁴ davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun

Art. 83 al. 1 lit. n^{bis}

¹ L'uffizzi da cumpensaziun:

^{n^{bis}}, procura – ensemen cun ils chantuns – per la collavuraziun en il rom da la rait EURES (european employment services) tenor l'artitgel 11 da l'agiunta I da la cunvegna dals 21 da zercladur 1999⁶⁵ tranter la confederaziun svizra d'ina vart e la communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da personas (cunvegna davart la libra circulaziun da personas) en la versiun dals protocols dals 26 d'october 2004⁶⁶ e dals 27 da matg 2008⁶⁷ concernent l'extensiun da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas sin ils novs stadis commembers da la CE.

Art. 121 al. 1 lit. a

¹ Per las personas che vegnan designadas en l'artitgel 2 da l'ordinaziun nr. 1408/71⁶⁸ ed areguard las prestaziuns ch'èn previsas en l'artitgel 4 da questa ordinaziun, uschenavant ch'ellas sa chattan en il champ d'applicaziun da questa lescha, valan er:

- a. la cunvegna dals 21 da zercladur 1999⁶⁹ tranter la confederaziun svizra d'ina vart e la communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da personas (cunvegna davart la libra circulaziun da personas) en la versiun dals protocols dals 26 d'october 2004⁷⁰ e dals 27 da matg 2008⁷¹ concernent l'extensiun da la cunvegna davart la libra circula-

⁶³ ordinaziun (CEE) nr. 574/72 dal cussegl dals 21 da mars 1972 davart l'execuziun da l'ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las personas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas (CS **0.831.109.268.11**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

⁶⁴ CS **837.0**

⁶⁵ CS **0.142.112.681**

⁶⁶ CULF **2006 995**

⁶⁷ fegl uffizial federal **2008 2135 2223**

⁶⁸ ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 dal cussegl dals 14 da zercladur 1971 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las personas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas (CS **0.831.109.268.1**) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

⁶⁹ CS **0.142.112.681**

⁷⁰ CULF **2006 995**

⁷¹ fegl uffizial federal **2008 2135 2223**

ziun da personas sin ils novs stadis commembers da la CE, sia agiunta II e las ordinaziuns nr. 1408/71 e nr. 574/72⁷² en lur versiun adattada;

12. Lescha federala dals 23 da zercladur 2000⁷³ davart las advocatas ed ils advocats

L'agiunta vegn midada sco suonda:

Glista da las designaziuns da las professiuns en ils stadis commembers da la UE e da la AECL tenor las directivas 77/249/CEE e 98/5/UE

Cumplettaziun da la glista

Bulgaria	Адвокат
Rumenia	Avocat

Art. 4

Il pli tard avant la proxima extensiun da l'uniun europeica sutta metta il cussegl federal a l'assemblea federala in rapport davart las consequenzas da la cuntinuaziun dals contracts bilaterals (en spezial da la libra circulaziun da personas) sco er davart las consequenzas da las mesiras accumpagnantas. El la sutta metta er propostas per megliar ils contracts u las mesiras accumpagnantas, premiss che quai saja necessari en l'interess da la Svizra.

Art. 5

¹ Quest conclus è sutta mess al referendum facultativ tenor ils artitgels 141 alinea 1 litera d cifra 3 e 141a alinea 2 da la constituziun federala cunter ils contracts internaziunals, ils quals cuntregnan disposiziuns impurtantas che fixeschan normas da dretg u dals quals la realisaziun pretenda ch'i vegnian relaschadas leschas federalas.

² Il cussegl federal fixescha la data da l'entrada en vigur da las leschas federalas ch'èn enumeradas en l'artitgel 3.

⁷² ordinaziun (CEE) nr. 574/72 dal cussegl dals 21 da mars 1972 davart l'execuziun da l'ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin las lavurantas e sin ils lavurants, sin las personas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la cunvegna davart la libra circulaziun da personas (CS 0.831.109.268.11) resp. da la cunvegna revedida da la AECL

⁷³ CS 935.61

PP
Spediziun postal

Trametter enavos a la controlla
d'abitants da la vischnanca

Recumandaziun a las votantas ed als votants

Il cussegl federal ed il parlament
recumondan a las votantas
ed als votants da votar
ils 8 da favrer 2009 sco suonda:

- Gea al conclus federal pertutgant la
cuntinuaziun da la cunvegna davart
la libra circulaziun da persunas
Svizra-UE sco er pertutgant
l'extensiun da questa cunvegna
sin la Bulgaria e sin la Rumenia

Fin da redacziun:
22 d'october 2008

Ulteriuras infurmaziuns sut:
www.admin.ch
www.parlament.ch
www.ch.ch